

Broj:05-05-24243/17 III MG
Sarajevo,07.11.2017.godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
- OVDJE -
n/r Ana Babić, predsjedateljica

PREDMET: Dostava odgovora na zastupničko pitanje

Zastupnik Dževad Rađo je na 32.sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj 02.10.2017.godine, u okviru tačke Dnevnog reda „Zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“ u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, postavio zastupničko pitanje vezano za „**prečišćavanje otpadnih voda i zbrinjavanje mulja nakon samog prečišćavanja**“.

PITANJE:

„S obzirom da je završena rekonstrukcija uređaja za prečišćavanje otpadnih voda Butile za koje je Kanton Sarajevo putem kreditnog aranžmana izdvojio ogromna kreditna sredstva, imam saznanja da je kroz cijelu proceduru zanemareno pitanje zbrinjavanja nastalog mulja nakon prečišćavanja otpadne vode. Tražim odgovor od Vlade KS u kojoj je fazi rješavanje pitanja zbrinjavanja mulja i koji je predviđeni model zbrinjavanja istog. Ovo pitam iz razloga jer se radi o visoko kontaminiranom otpadu odnosno mulju iz kanalizacije koji u slučaju da se ne zbrine na adekvatan način može izazvati ozbiljne posljedice po život i zdravlje stanovništva.

Također, zbog propusta u prethodnoj projektnoj dokumentaciji koji su učinjeni po mom saznanju, svakako je neophodno locirati odgovorne za učinjene propuste.

Tražim pismeni odgovor.“

ODGOVOR:

U skladu sa nadležnostima definisanim Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“ br. 33/03 i 72/09), Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo vrši nadzor nad skupljanjem, transportom, tretmanom i odlaganjem svih vrsta otpada, pa i otpada koji nastaje u procesu prečišćavanja otpadnih voda.

S tim u vezi, Planom upravljanja otpadom Kantona Sarajevo za period 2015. - 2020.godina („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 29/15), koji je usvojila Skupština Kantona Sarajevo 21.07.2015.godine, utvrđena je potreba izrade Studije izvodljivosti za tretman mulja sa uređaja za prečišćavanje Butila, uključujući i energetska iskorištavanje.

Studija izvodljivosti za tretman i odlaganje mulja sa PPOV Butila – Sarajevo je urađena u okviru realizacije projekta Otpadne vode Sarajeva, finansirana iz sredstava Svjetske banke i predata KJKP „Vodovod i Kanalizacija“, kao krajnjem korisniku kredita. Nosioци izrade Studije su Ipsa Institut d.o.o. Sarajevo i Institut za ekološki inženjering d.o.o. Maribor.

Procijenjena količina mulja sa postrojenja Butila utvrđena Studijom iznosi 36.500 t/godinu za I fazu rada postrojenja (600.000 ES), dok je za II fazu rada uređaja ta količina proračunata na 45.000 t/godinu (650.000 ES).

Studijom je obrađen samo otpad koji se prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05), označava šifrom 19 08 05 – muljevi od obrade komunalnih otpadnih voda. Radi se o otpadu koji sadrži različite polutante organskog i neorganskog porijekla, kao i visoki procenat vode, a pravi sastav nastalog mulja zavisi od karaktera ulazne vode, tipa postrojenja za prečišćavanje, stepena prečišćavanja i količine i tereta zagađenja vode koja se prečišćava.

Tehnološki proces tretmana mulja na postrojenju Butila sastoji se od zgušnjavanja, digestije i finalnog dehidriranja. Gas koji nastaje tokom digestije se koristi u kogeneracijskom postrojenju za proizvodnju dijela toplote i električne energije za nesmetan rad postrojenja. Mulj se privremeno odlaže u krugu postrojenja u vodonepropusne namjenski izgrađene lagune.

Imajući u vidu, da je Zakonom o upravljanju otpadom definisano da se otpad može privremeno skladištiti prije odlaganja najviše do 12 mjeseci, smatramo da hitno treba staviti u proceduru nalaze Studije izvodljivosti i opredijeliti se za konačno rješenje zbrinjavanja otpada sa postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila.

U samoj Studiji obrađene su različite mogućnosti zbrinjavanja mulja, kao što su odlaganje na odlagalištima, primjena u poljoprivredi, šumarstvu i sanaciji degradiranih područja, odlaganje na poljima za humuziranje, specijalne tehnologije (gasifikacija, piroliza, hidroliza), kompostiranje, suspaljivanje sa komunalnim otpadom, suspaljivanje u cementnoj industriji, monospaljivanje, te odvoz u inostranstvo.

Studija je ponudila tehnička rješenja (alternative) konačnog tretmana i odlaganja mulja sa devet predloženih varijanti. Prihvatljivost rješenja ocjenjivana je sa aspekta visine investicije, operativnih troškova, dodatnog prihoda koji generiše predložena varijanta, postotka povećanja cijene prerade otpadnih voda, profitabilnosti i perioda povrata ulaganja, te rizika.

U zaključcima Studije je navedeno da odlaganje mulja na deponiji ne može biti prihvatljivo rješenje, kao i da primjena mulja u poljoprivredne svrhe, te u šumarstvu i za saniranje degradiranih površina, ne može biti održivo dugoročno rješenje za Kanton Sarajevo.

Studija je ocijenila da gasifikacija i piroliza za otpadni mulj sa Butila nije pogodno rješenje, jer tehnologija još nije na takvom nivou, da bi bila pogodna za komercijalnu aplikaciju i u ovom trenutku je još u fazi istraživanja i razvoja.

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029, Fax: + 387 (0) 33 562-031
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Takođe, je ocijenjeno da opcija za korištenje digestiranog mulja u svrhu izrade komposta nije adekvatno rješenje, a odvoz digestiranog ili osušenog otpadnog mulja izvan granica BiH u Austriju ili u Mađarsku, nije pogodno rješenje zbog vrlo visokih troškova transporta.

Kao prihvatljiva varijanta predložena je upotreba mulja kao energetskog izvora, odnosno spaljivanje i suspaljivanje, pri čemu su ponuđene tri moguće alternative: monospaljivanje, suspaljivanje sa komunalnim otpadom i suspaljivanje u Fabrici cementa Lukavac i Fabrici cementa Kakanj.

Budući da je KJKP „Vodovod i Kanalizacija“ obveznik pribavljanja okolinske dozvole, koja je u nadležnosti Federalnog ministarstva okoliša i turizma, prema našim saznanjima podnesen je zahtjev za izdavanje nove okolinske dozvole za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila. Sastavni dio zahtjeva obavezan je i Plan upravljanja otpadom, koji treba da ponudi rješenje za sve vrste otpada koje nastaju u postrojenju, što pored šifre 19 08 05, podrazumijeva, između ostalog, i šifre 19 08 01 - ostaci na sitima i grabljama, kao i 19 08 02 - otpad iz procesa odpjeskavanja. Okolinskom dozvolom biće propisane mjere za zbrinjavanje svih vrsta otpada koje nastaju u procesu rada, a koje je operator, odnosno KJKP „Vodovod i Kanalizacija“, dužan preduzimati u narednom periodu.

S poštovanjem,

MINISTAR

Čedomir Lukić, dipl.ing.arh.

Obradila: Mira Grgić,
stručni savjetnik za upravljanje otpadom

Kontrolisala: Zijada Krvavac,
pomoćnik ministra za zaštitu okoliša

Dostaviti:

- Naslovu
- a/a

web: <http://mpz.ks.gov.ba>
e-mail: mpz@mpz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-029, Fax: + 387 (0) 33 562-031
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

